

מלבטיהם של יהודים חרדים לאחר השואה

הרב חיים אלטר ראטה, בספרו "כל הכתוב לחיים" (ע' צ"ב), מסביר את מצוקתו של היהודי המאמין עם השחרור:

"במשך כל התקופה שהייתי במחנות ההשמדה קראתי 'שמע ישראל' בכל יום. ולא זו בלבד, אלא המשכתי בזה גם אחרי השחרור – והניסיון להישאר דבוק באמונת השם יתברך אחרי השחרור היה קשה יותר מניסיון בעת החורבן עצמו. הקורא בודאי יתמה על כך, אבל המציאות הייתה, שבמחנות פיעמה בנו כל הזמן התקווה הגדולה שמיד למחר תבוא הגאולה, וכפי שאבי רגיל היה לומר 'משיח צדקנו יבוא לאושוויץ' וחשבנו שלפתע פתאום תהיה ההתגלות והגאולה ונראה עין בעין מדוע סבלנו ונבין מה הוא החשבון והתכלית של הייסורים. אבל היותר קשה היה כאשר הגיע יום השחרור – קראו לזה 'שחרור' אבל אינני יודע איזה שחרור הוא זה – כי אדרבה אז נתגלה לנו החורבן שבסבבנו, ויחד עם זה ראינו ששום דבר לא נשתנה, העולם כמנהגו נוהג והסתר הפנים הוא כפי שהיה ולא מצאנו שום שינוי בעולם. לנוכח כל זה יהודים רבים שהחזיקו מעמד ועמדו בניסיונות קשים איבדו, לדאבון לבנו, את אמונתם ולא עצרו כח להמשיך הלאה".

מתוך דרשתו של הרבי מקלויזנבורג, מחנה העקורים פרנוואלד, 1946

"אשמנו?" תמה ושאל, "בגדנו" האם חלילה בגדנו באלוקים ולא שמרנו לו אמונים? "גזלנו"? ממי גזלנו באושוויץ ובמיהטדורף?...

"מרדנו"? במי? מרדנו בך, ריבוננו של עולם?...

"היודוי הזה לא נכתב בשבילנו".

והוא סגר את המחזור.

"כמה פעמים התפללו רבים מאתנו, ריבוננו של עולם, אין לי כוח יותר, קח את נשמת, ולא אצטרך יותר להגיד בבוקר "מודה אני לפניך"... עלינו לבקש מריבוננו של עולם שיחזרו אלינו האמונה והביטחון בשלמות "בטחו בה' עדי עד..."

"שפכו לפניו לבכם..."

מדברי האדמו"ר מקלויזנבורג, רבי יקותיאל יהודה הלבברשטאם, מייסד ישיבת "שארית הפליטה" במחנה העקורים פרנוואלד, 1946.